

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın Süleyman SOYLU tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Özgür KARABAT
İstanbul Milletvekili

Son 20 yıllık hükümet politikaları sonucunda ülkemizde göçmenlik temel bir problem haline gelmiştir. Göçmenlik sorunu sadece sosyolojik boyutta değil, siyasi, ekonomik ve kültürel boyutta da ele alınması gereken kapsamlı bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle konunun ekonomik boyutu göçmen-mülteci sorununun çözülmesini engelleyecek devasa bir bütçe ve rant meselesini ortaya çıkarmaktadır.

Son yıllarda göçmenlik meselesinde kimi vakıflar, dernekler ve şirketlerin yanı sıra, AFAD ve Göç İdaresi gibi kamu kurumlarının da isminin öne çıktığı görülmektedir. Göç İdaresi de tıpkı AFAD gibi gizli harcamaların merkezi haline gelmiştir. Sayıştay'ın 2021 raporunda Göç İdaresi'nin "Özel Hesap" kalemi adı altında önemli miktarda para harcadığını görülmektedir. Üstelik bu harcama kalemlerinin 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine tabi olmadığı da üzerinde durulması gereken bir sorun olarak belirmektedir.

2021 yılında Göç İdaresi "başkanlık özel hesabından" geçici barınma merkezleri için 82 milyon 177 bin TL kaynak aktarılmıştır. Ancak bu bütçenin ne için ve kimler için kullanıldığı, dahası bu harcamalara konu olan işlemlerde herhangi bir ihale sürecinin işletilip işletilmediği bilinmemektedir.

Göçmen-mülteci politikalarının Türkiye'de devasa bir bütçeyi gerektirmesi, hem yurt içinden hem de yurt dışında bu politikaların icrası için büyük kaynaklar artırılmasıyla göçmenlik bütçeleri yıllar içinde milyarlarca liralık devasa bir büyüklüğe ulaşmıştır.

Gıda harcamalarından inşaat sektörüne kadar devasa bir bütçenin yönetildiği bu sürecin ülkemizde pek çok açıdan şeffaf yürütülmediği pek çok kez gündeme gelmiş, iktidar kanadının çelişkili açıklamaları ve birbirini tutmayan rakam açıklamaları sonucunda da bu gayrişeffaf sürece dair şüpheler artmıştır.

Mesela sadece geçtiğimiz yıl merkezi yönetim bütçesinden Göç İdaresi'ne 2.9 milyar TL ödenek tahsis edilmiştir. Daha sonra bu ödenek 4.1 milyar TL'ye çıkarılmıştır. Aynı kuruma Avrupa Birliği'nden 78.1 milyon TL, Birleşmiş Milletler'den 30.1 milyon TL, UNICEF'ten 3.1 milyon TL kaynak aktarılmıştır.

Kuruma yurt dışından aktarılan bütçeler daima raporlarda yer almamaktadır. Yine Sayıştay'ın tespiti; 2018'de AB ve diğer uluslararası kuruluşlardan gelen paralarla yapılan harcamaların kayıt altına alınmadığı yönündedir. 2016'da da genel bütçe dışında yüksek tutarlarda kaynak kullanmış ve bu kaynakların hepsi gizlenmiştir.

Büyük kaynaklara rağmen Göç İdaresi Başkanlığı'nda çok ciddi eksiklikler olması ise dikkat çekicidir. Sayıştay tespitlerine göre kurumda personel yetersizliğinden hizmet binalarının altyapı problemlerine, sosyal tesislerin eksikliklerinden bilişim altyapısının yetersizliğine kadar ciddi zaafiyetler tespit edilmiştir. Böylesi devasa bir bütçeyi yöneten kurumda anılan bu eksikliklerin varlığı, hayatın olağan akışına aykırı eksiklikler olarak değerlendirilmektedir.

Buna göre;

- 1- 2021 yılında Göç İdaresi "başkanlık özel hesabından" geçici barınma merkezleri için harcanan 82 milyon 177 bin TL ne için kullanılmıştır? Bu hesaptan yapılan harcamalarla ilgili herhangi bir ihale süreci işletilmiş midir?
- 2- Yönettiği büyük bütçeye karşın Göç İdaresine ilişkin Sayıştay raporlara konu olan eksikliklerin giderilmesi için ne gibi çalışmalar yürütülmektedir?
- 3- Göç idaresinin personel eksikliği neden giderilmemektedir? Bu yönde herhangi bir planlama ya da çalışma yapılmakta mıdır?
- 4- 2010 yılında önerenin cevaplandırıldığı tarihe kadar Göç İdaresi'ne yurt dışı kaynaklı toplam ne kadar bütçe aktarılmıştır?